

EUROPSKI FOND ZA OBRANU

ZAŠTO NAM JE POTREBAN EUROPSKI FOND ZA OBRANU?

U svijetu rastuće geopolitičke nestabilnosti i novih oblika sigurnosnih ugroza, Europska unija treba preuzeti veću odgovornost u obrani i zaštiti svojih građana, njihovih vrijednosti i načina života.

Europska unija ne može zamijeniti nastojanja samih država članica u području obrane, ali ih može usmjeriti prema zajedničkom razvoju te nabavi tehnologija i opreme koje su im potrebne kako bi se mogle nositi sa suvremenim sigurnosnim i obrambenim izazovima. Europska unija poduzima dodatne napore u nastojanju da doprinese zajedničkoj europskoj sigurnosti i obrani, blisko surađujući s partnerima, a napose sa Sjevernoatlantskim savezom (NATO).

*3/4 građana Europske unije želi jačanje
Zajedničke sigurnosne i obrambene politike*

KOJI JE CILJ FONDA?

Europski fond za obranu će doprinijeti ostvarivanju strateške autonomije Europske unije u zaštiti i obrani njezinih građana. Ima za cilj koordinirati, dopuniti i ojačati nacionalna ulaganja u obranu država članica Europske unije.

Fond će promicati suradnju država članica Europske unije u proizvodnji vrhunskih, interoperabilnih obrambenih tehnologija i opreme. Snažno će poticati sudjelovanje malih i srednjih tvrtki u zajedničkim projektima te korištenje novih, inovativnih rješenja.

ŠTO SE ŽELI OSTVARITI OVIM FONDOM?

Fond djeluje kao katalizator inovativnih i konkurentnih industrijskih i znanstvenih kapaciteta država članica koji su sposobni ispuniti obrambene potrebe Europske unije vrhunskim, u potpunosti interoperabilnim tehnologijama i opremom.

Objedinjavanjem zajedničkih resursa, države članice Europske unije mogu ostvariti veći omjer vrijednosti u odnosu na uloženo. Takav će pristup državama članicama omogućiti razvijanje novih tehnologija i opreme koje im ne bi bile dostupne kada bi ih razvijale samostalno.

Pružanjem potpore tijekom cijelog ciklusa istraživanja i razvoja osigurat će se da rezultati istraživačko-razvojnih projekata ne propadnu zbog nedostatka sredstava u fazi izrade prototipova i testiranja novih tehnologija.

TROŠKOVI AKTUALNE RAZJEDINJENOSTI I NEUČINKOVITOSTI FINANCIRANJA OBRANE EUROPSKE UNIJE

	 EUROPSKA UNIJA	 SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE
TROŠKOVI OBRANE		
Ukupan iznos	227 milijardi eura	545 milijardi eura
% BDP-a	1,34 %	3,3 %
Ulaganja po vojniku	27.639 eura	108.322 eura
DUPLICIRANJE SUSTAVA KOJI SU U UPORABI		
Broj tipova oružanih sustava*	178	30
Glavni borbeni tenk	17	1
Razarači/fregate	29	4
Borbeni zrakoplovi	20	6

*Broj tipova oružanih sustava po izabranim kategorijama
Izvor: NATO, International Institute for Strategic Studies, SIPRI, Munich Security Report 2017

Trošak nedostatka suradnje među državama članicama u području sigurnosti i obrane procjenjuje se na između 25 i 100 milijardi eura godišnje.

Sada se oko 80% nabave za obranu realizira isključivo na nacionalnoj razini što rezultira skupim dupliciranjem vojnih sposobnosti.

Od 2010. godine uloženo je manje od 200 milijuna eura godišnje u zajedničke europske istraživačke i tehnološke projekte u području obrane.

KAKO SE FOND FINANCIRA?

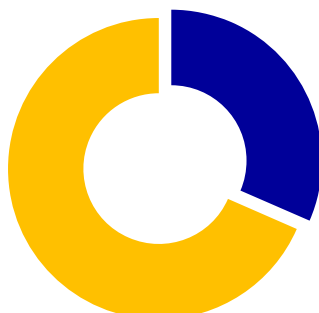
Europska komisija predložila je za potrebe Europskog fonda za obranu proračun od 13 milijardi eura za razdoblje od 2021. do 2027. godine.

Europska unija će postati jedan od četiri najveća investitora u istraživanja za potrebe obrane u Europi.

Potpota Europskog fonda za obranu može biti provedena korištenjem financijskih potpora namijenjenih obrambenom sektoru u okviru InvestEU fonda.

PRORAČUN EUROPSKE UNIJE NAMIJENJEN EUROPSKOM FONDU ZA OBRANU

8,9 milijardi eura predviđeno je za zajedničke projekte razvoja ciljeva sposobnosti, koji će biti nadogradnja nacionalnim investicijama u takve projekte

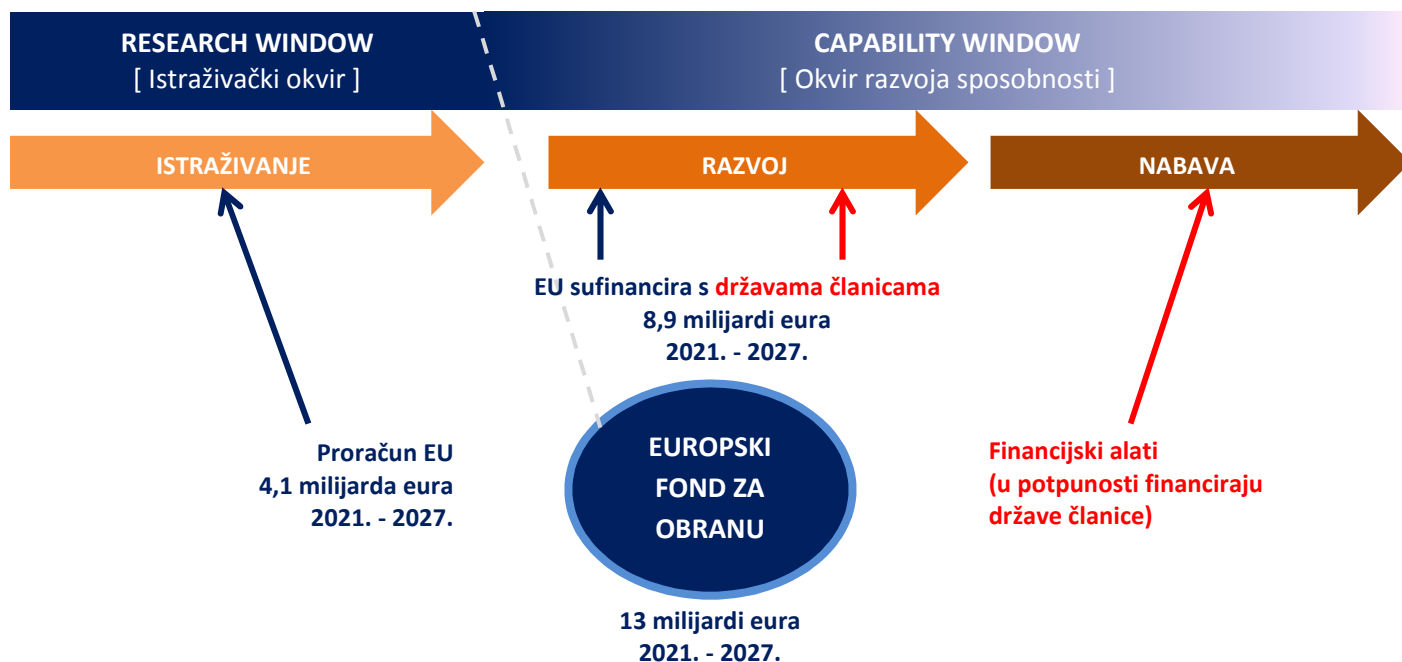
4,1 milijarda eura predviđena je za zajedničke projekte istraživanja za potrebe obrane s ciljem iznalaženja inovativnijih rješenja za rastuće i buduće sigurnosne ugroze

KOJE SE AKTIVNOSTI MOGU FINANCIRATI SREDSTVIMA FONDA I U KOJEM OMJERU?

Europski fond za obranu će poticati konkurentne i zajedničke obrambene projekte kroz cijeli ciklus istraživanja i razvoja s ciljem ostvarivanja snažnijeg učinka.

Europska unija će izravno financirati sve troškove tijekom faze istraživanja bespovratnim poticajima u 100-postotnom iznosu. Nakon te faze, Europski fond za obranu će sufinancirati u iznosu do 20 posto trošak razvoja prototipa i do 80 posto troškova aktivnosti vezanih za certificiranje i testiranje.

Europski fond za obranu ne financira nabavu naoružanja i opreme. Međutim, kada države članice Europske unije odluče zajednički nabaviti sredstva kojima žele ispuniti ciljeve obrambenih sposobnosti, Europska komisija im može ponuditi potporu u vidu pomoći u odabiru učinkovitih financijskih ugovora, pružanjem kvalitetnijih uvjeta i ugovornih okvira te savjeta u svezi definiranja buduće strukture vlasništva.

OSNOVNI PREDUVJETI ZA DOBIVANJE SREDSTAVA IZ FONDA

- Samo se zajednički projekti, s najmanje tri sudionika iz tri različite države članice Europske unije mogu prijaviti za dobivanje sredstava iz Europskog fonda za obranu.
- Projekti moraju biti u okviru prioriteta koje definiraju države članice Europske unije na način da doprinose sigurnosnim i obrambenim interesima Europske unije sukladno prioritetima obrambenih sposobnosti dogovorenih od strane država članica Europske unije u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije i drugih regionalnih i međunarodnih organizacija (NATO).
- Europski fond za obranu će poticati prekogranično sudjelovanje malih i srednjih tvrtki pružanjem većih financijskih udjela te davanjem prednosti onim projektima koje predlažu konzorciji u čijem su sastavu male i srednje tvrtke.
- Pet posto proračuna Europskog fonda za obranu bit će posebno izdvojeno za disruptivne i visokorizične inovacije koje će dati poticaj dugoročnom tehnološkom napretku Europske unije i njezinoj neovisnosti u području obrane.
- Kako bi se osigurala namjenska uporaba financijskih sredstava Europske unije, sufinancirat će se razvoj samo onih prototipa koje su se države članice obvezale otkupiti kada uđu u proizvodnju. Nijedna od ovako realiziranih sposobnosti neće biti u vlasništvu Europske unije.
- Ako ispune osnovne uvjete, projekti nastali u okviru Stalne strukturirane suradnje (Permanent Structured Cooperation - PESCO) mogu biti sufinancirani u većem iznosu (dodatni bonus od 10 posto), ali dobivanje poticanja se ne realizira automatski.

KOJI SU TEMELJI EUROPSKOG FONDA ZA OBRANU?

Europski fond za obranu je kreiran nastavno na nastojanja Europske komisije da promiče i testira obrambenu suradnju država članica.

Ukupno 90 milijuna eura izdvojeno je iz Proračuna Europske unije za razdoblje 2017. - 2019. za obrambena istraživanja te je prvi niz ugovora o bespovratnim poticajima za obrambena istraživanja već potpisan. Među njima je preko 35 milijuna eura vrijedan projekt „Ocean2020“ namijenjen potpori aktivnosti nadzora i kontrole plovidbe na moru integracijom besposadnih zrakoplovnih i besposadnih podmorskih sustava s konvencionalnim mornaričkim sustavima.

Europska komisija je pokrenula i Europski program industrijskog razvoja u području obrane (European Defence Industrial Development Programme - EDIDP) u kojem je predviđeno 500 milijuna eura za razdoblje 2019. - 2020. Europski parlament i Vijeće Europske unije su dogovorili okvirni sporazum o EDIDP-u, koji će stupiti na snagu u siječnju 2019. godine.

KAKO ĆE SE FOND UPOTPUNJAVATI S DRUGIM INICIJATIVAMA U PODRUČJU OBRANE?

- Osigurat će se bliska poveznica između Europskog fonda za obranu i projekata pokrenutih u okviru Stalne strukturirane suradnje (PESCO)
- Pružanjem potpore drugim aktivnostima iz područja obrane kroz izvanproračunski Fond Europske unije za međunarodne mirovne operacije (European Peace Facility - EPF), koji je predložen izvan Višegodišnjeg financijskog okvira Europske unije. Ciljevi ovog Fonda su:
 - ★ povećati potporu Europske unije mirovnim operacijama diljem svijeta;
 - ★ pokrivanje troškova zajedničkih vojnih operacija u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije (koje se sada financiraju u okviru ATHENA mehanizma);
 - ★ omogućiti Europskoj uniji da se uključi u šire aktivnosti s ciljem pružanja potpore oružanim snagama partnerskih država u području infrastrukture i opreme ili vojno-tehničke pomoći.
- Namjenska sredstva od 6,5 milijardi eura bit će doznačena u financijskom Instrumentu za povezivanje Europe (Connecting Europe Facility - CEF) u cilju unapređenja strateške prometne infrastrukture Europske unije prilagođene i vojnim potrebama.
- Povećanjem učinkovitosti suradnje država članica na području istraživanja u civilnom sektoru u novom HORIZON Europe programu vrijednom 100 milijardi eura u kojima će moći sudjelovati i projekti namijenjeni obrani (isključivo dvojna namjena). Ovim će se pristupom onemogućiti nepotrebno dupliciranje projekata.